

Charles de Foucauld a jeho cesta životom – Mlčanie treba zachovávať, ako sa len dá

Branislav Krasnovský

1. júna 2020 + Cirkev

Charles de Foucauld, francúzsky trapistický mních a mystik je patrónom Tuaregov, chudobných a trpiacich. Atribútom je srdce s krížom na bielom habite, pustovňa z rákosia, púšť, kniha a pero.

Hrob Charlesa de Foucaulda

Hedonista a odvážny vojak, ktorý sa považoval za agnostika

Blahoslavený Charles de Foucauld sa narodil dňa 15.9.1858 v Štrasburgu na hraniciach Nemecka a Francúzska. Pochádzal so zámožnej šľachtickej rodiny vikomtov de Foucauld, táto rodina dala Francúzsku mnoho skvelých osobností. Vo veku 6 rokov však osirel, vychovával ho spoločne s jeho trojročnou sestrou dedko z matkinej strany vo francúzskom meste Nancy. Na starého otca Charles de Foucauld spomínal počas celého svojho života s nesmiernou láskou.

Približne do 16 rokov svojho života žil bohabojným katolíckym životom. Študoval na jezuitskej internátnej škole v Paríži, nevyhovovala mu však prísna disciplína na jezuitskej škole a začal sa búriť. Situácia zašla až tak ďaleko, že sám seba začal označovať za voľnomyšlienára a agnostika.

V 18 rokoch vstúpil na francúzsku Vojenskú akadémiu v Saint Cyr, ktorá vychovala množstvo vynikajúcich francúzskych dôstojníkov. Ako jediná škola sa sústredila na výcvik dôstojníkov Francúzskej cudzineckej légie. V roku 1878 vo veku 20 rokov sa stal podporučíkom. Na svoje obdobie voľnomyšlienárstva a štúdia na vojenskej škole spomínal blahoslavený Charles de Foucauld vždy s nesmiernym pohnutím. Po smrti starého otca získal spolu so sestrou značné dedičstvo a bohatý podporučík zaháňal nudu a duchovnú prázdnotu telesnými pôžitkami a hedonizmom. Bol požívačnikom, mal problémy s disciplínou i autoritami. Jeho priatelia ho nazývali Tlstý Foucauld, Foucauldove romániky so ženami všetkých spoločenských tried mu vytvárali veľmi negatívnu publicitu.

V roku 1880 kvôli nedisciplinovanosti prevelili Foucaulda dočasne do Alžíra, kde bojovala Francúzska cudzinecká légia. V potýčkach s arabskými kmeňmi si vyslúžil podporučík Charles de Foucauld uznanie, bol statočným vojakom, disciplínu mal však aj naďalej katastrofálnu, takže ho nakoniec v roku 1882 z francúzskej armády vyhodili, vo veku necelých 24 rokov.

Zdalo sa, že Foucauld má celú svoju životnú kariéru zničenú. Foucauldovi však už v tomto čase Alžír a Maroko so svojou drsnou krásou a hrdými Tuaregami, učarovali. Začal študovať arabštinu a hebrejštinu, zoznámil sa so židovským obchodníkom a sprievodcom Mordechaiom, z ktorým začal putovať po Alžírsku a Maroku. Na týchto cestách neúnavne kreslil mapy, zaznamenával množstvo cenných etnografických poznatkov zo života Arabov a najmä Tuaregov, ktorých na svojich cestách stretával.

Pri cestách po Alžírsku a Maroku hrozilo Foucauldovi spočiatku veľké nebezpečenstvo. Ak by ho Marokánci, ktorí zakazovali Európanom vstupovať na územie marockého kráľovstva, chytili, ako Európana by ho popravili. Jeho arabčina a hebrejčina sa však zo dňa na deň zlepšovali, takže po niekoľkých mesiacoch ho už aj moslimskí Arabi považovali za jedného zo židovských obchodníkov.

Počas svojich ciest po Alžírsku a Maroku zmapoval obrovské územie, nakreslil 20 máp a 135 skíc. Jeho denníky sú plné cenných postrehov o takmer neznámej krajine, Bol ohromený Saharou a jej ľuďmi. Raz pri pohľade na úprimne sa modliaceho moslima začal opätovne hľadať cestu k Bohu. Opätovne začal čítať Bibliu, pridal však aj korán. Po návrate do Francúzska v roku 1886 získal od Francúzskej geografickej spoločnosti za vypracovanie máp Maroka zlatú medailu. Svoje zážitky z Maroka publikoval v diele *Reconnaissance au Maroc*, ktoré vyšlo v roku 1888.

Cesta k Bohu sa Foucauldovi opäť otvorila po Svätej spovedi a Svätom prijímaní

V októbri 1888 sa v Paríži stretol so skupinou úprimne veriacich Francúzov, rozhovory s francúzskymi katolíkmi ním otriasli. Charles de Foucauld si uvedomil vlastnú duchovnú prázdnotu a v temných a prebdených nociach, keď trýznivo rozmýšľal o Bohu, svete, význame človeka vo svete, sa začal formovať jeho prerod.

Po niekoľkých týždňoch prebnetých nocí sa stretol v kostole svätého Augustína v Paríži s francúzskym kňazom Henrim Huvelinom. Nechcel sa ísť spovedať, čo hneď aj kňazovi Huvelinovi oznámil, požiadal ho však o možnosť rozhovoru a odpovede na niektoré otázky, ktoré ho zaujímali a trápili. Henri Huvelin, skúsený kňaz a spovedník okamžite spoznal, že má pred sebou katolíka, ktorý sa vzdialil od viery a po niekoľkých rozhovoroch mu otvorene povedal: *„To čo ti chýba, aby si uveril, je čisté srdce. Klakni si, vyspovedaj sa Bohu a uveríš“*.

Charles de Foucauld poslúchol. Pokľakol si a po dlhej dobe sa konečne vyspovedal. Vtedy z neho spadlo obrovské bremeno a nehanbil sa za slzy, ktoré mu, stekali po lícach. Po rokoch pristúpil opäť k Svätému prijímaniu a obe tieto svätosti – Svätá spoveď a Eucharistia sa stali základným kameňom jeho viery. Sám o tom napísal: **“Po spovedi a prijímaní som okamžite uveril že Boh existuje a pochopil som, že nemôžem urobiť nič iné, len pre Boha žiť. Moje duchovné povolanie sa zrodilo v rovnakom okamihu ako moja viera.”**

Po duchovnej konverzii sa zmocnila Charlesa de Foucaulda obrovská duchovná netrpezlivosť. Zdalo sa mu, že nežije plnohodnotne, ak každý deň nechváli Boha, na rozdiel od rôznych moderných charizmatikov

21. storočia však bola jeho viera skutočná a hlboká. Rozhodol sa vydať peši na púť do Svätej zeme, kňaz Huvelin mu ale neodporúčal žiť mimo katolíckej komunity. Charles de Foucauld poslúchol a v januári 1890 sa pridal k trapistom. Krátku dobu žil v trapistickom kláštore vo Francúzsku, cítil však že musí odísť do púšte. Odišiel do opátstva Nepoškvrneného Srdca Panny Márie v sýrskej púšti, kde ho všetci miestni kresťania poznali ako brata Maria Alberika.

Dobrovoľné pôsty a umŕtvovanie, ktoré si určil ako pokánie za svoje hriechy boli nesmierne tvrdé a ohrozovali jeho zdravie. V tomto čase už bol disciplinovaný, takže keď mu jeho predstavený prikázal prestať s pôstami a umŕtvovaním, Charles de Foucauld poslúchol. Trapisti spoznali obrovský charizmatičký dar, ktorý Charles de Foucauld získal, takže dostal povolenie rád trapistov opustiť, vrátiť sa do Palestíny a žiť ako kedysi žili prví pustovníci. Boží duch volal Charlesa de Foucauld do miest, kde žil Ježiš Kristus a Charles de Foucauld vdychoval atmosféru biblických miest plnými dúškami.

Trapista, ktorý sa úplne zveril do Božích rúk

Charles de Foucauld putoval po Ježišových stopách po Biblickej zemi, najradšej však žil v blízkosti Nazaretu. V Nazarete žil v roku 1897 v blízkosti ženského kláštora Klarisiek, pomáhal mníškam ako, údržbár a záhradník. Žil v malej drevenej búde na nástroje, ktorá nemala ani 3 metre štvorcové. Voľný čas trávil v kaplnke pred Svätostánkom, živil sa len chlebom, vodou a zeleninou. Spával na zemi, pod hlavu si ukladal kameň. Tu si zvolil aj svoje motto "Jesus Caritas" a symbol Srdca so zasadením krížom, tento emblém najlepšie vystihoval aj Foucauldovu povahu.

V roku 1900 sa opätovne vrátil do Francúzska, v roku 1901 sa stal kňazom. Primičnú omšu slúžil vo francúzskom meste Viviers. Ako kňaz odišiel v októbri 1901 do saharskej oázy Beni Abbes na alžírsko-marockej hranici, kde začal pôsobiť medzi Tuaregmi. Cestovaním po tuaregskej oblasti strávil celý potom svoj život. v Beni Abbes si postavil chyžu z rákosia, žil však aj v saharskej dedine Tamnrasset, kde sa spriatelil s miestnym náčelníkom músom Ag Amastanem, ďalšiu pustovňu si vybudoval v horskom masíve Hoggar.

Žil medzi najbiednejšími Tuaregami ako zbožný kresťan, podľa Evanjelia. V každej ľudskej bytosti sa snažil vidieť Krista a dušu, ktorú treba spasiť a za ktorú preliat Ježiš svoju krv. Bol láskavý, mierny, pokorný, ale odvážny. Vždy sa podelil o potraviny s Tuaregami, vykupoval otrokov, ktorí sa dostali do tuaregského zajatia. Každý deň slávil Sväté omše za obrátenie Tuaregov. Nie všetci Tuaregovia boli moslimami, Arabi sa dostávali pomerne často s Tuaregami do konfliktov, pretože Tuaregovia si nesmierne cenili svoju slobodu a odmietali obmedzenia, ktoré im Arabi a korán diktovali.

Tuaregovia nakoniec Charlesa de Foucauld prijali za svojho brata a označovali ho ako kresťanského marabuta /Božieho muža/. Charles de Foucauld si získal si Tuaregov svojou dobrotou, láskou a pomocou. Vytvoril francúzsko-tuaregský slovník a pre potreby Tuaregov prekladal aj Sväté Písmo. Charles de Foucauld zaznamenal množstvo tuaregských zvyklostí, básni, piesní a tradícií.

V roku 1909 sa vrátil do Francúzska, pretože chcel získať laikov pre ďalšiu evanjelizáciu Tuaregov. Chystal sa na Tuaregmi obývanej Sahare vytvárať kresťanské komunity, podľa vzoru svätého manželského páru Aquily a Prisky. Rehoľu, navrhovanú Charlesom de Foucauld založil až jeho žiak Louis Massign v roku 1936 ako Malých bratov Ježišových a v roku 1939 uzreli svetlo sveta Malé sestry Ježišove. Vo Francúzsku sa však

nezdržal dlho, ťahalo ho to späť medzi Tuaregov na Saharu.

V roku 1914 sa začala 1. svetová vojna a Nemci sa snažili destabilizovať situáciu vo saharskej Afrike. Pomerne silné pozície mali Nemci v Maroku. Nemci dodávali arabským kmeňovým náčelníkom zbrane a podnecovali ich k vzbure proti Francúzom. Francúzi, ktorí nikdy nemali v Alžírsku na ružiach ustlané, sa sťahovali na sever k morskému pobrežiu, kde bola hustejšia sieť osídlenia. Charles de Foucauld však odmietol opustiť svojich milovaných Tuaregov, ktorí sa dostávali s Arabmi čoraz častejšie do konfliktov. Charles de Foucauld pomáhal Tuaregom vybudovať pevnosť, kde by mohli ukryť svoje ženy a deti. Využíval pritom všetko, čo sa naučil svojho času ako mladý podporučík na vojenskej škole Saint Cyr vo Francúzsku.

V decembri 1916 Arabi Charlesa de Foucauld zajali. Bili ho, mučili, nútili ho zložiť prisahu Alahovi. Charles de Foucauld konvertovať na islam odmietol a potichu sa modlil za seba i za svojich vrahov. Nakoniec ho jeden z Arabov strelil do hlavy a jeho nahé telo neskôr niekto pochoval v priekope. Charlesovi de Foucauld sa splnil jeho sen, umrel ako mučeník.

Tuaregovia si pamätali miesto, kde zahynul mučeníckou smrťou a pochovali ho podľa jeho poslednej vôle blízko vchodu do jeho pustovne. V roku 1929 Tuaregovia príslušníkom Francúzskej cudzineckej légie ukázali, kde sa nachádzajú kňazove ostatky. Následne Foucauldovo telo exhumovali a s úctou pochovali v oáze El Golea /neskôr El Menia v provincii Ghardaja/, na malom kresťanskom cintoríne Svätého Jozefa.

Duchovný odkaz Charlesa de Foucauld: Bezvýhradne sa zveriť do Božích rúk

Charles de Foucauld miloval Ježišove slová z Evanjelia sv. Jána /Jn 12,24-26/ a často o týchto slovách rozmýšľal: *24 Veru, veru, hovorím vám: Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. 25 Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život. 26 Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec.*

Blahorečený bol dňa 13.11.2005 v Ríme za prítomnosti mnohých Tuaregov pápežom Benediktom XVI.

V liste svojmu priateľovi Henrymu de Castries, de Foucauld napísal: “Nech Kristus zvíťazí v miestach, kde je jeho vláda tak neistá. Čo sa týka možnosti príchodu Kristovej vlády, moja viera je neotrasiteľná. Kristus preliat svoju Krv za všetkých a jeho milosť je dostatočne silná k tomu, aby osvietila všetkých ľudí. Čo je nemožné pre človeka, je možné pre Boha.”

Svojím učeníkom prikázal Charles de Foucauld, aby išli ku všetkým ľuďom sveta a hlásali Evanjelium, tak ako o tom hovorí Evanjelista Matúš /Mt 28,19-20/: *19 Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého 20 a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni, až do skončenia sveta.”*

27. mája 2020 vyšla správa, že blahoslavený Charles de Foucauld má voľnú cestu k svätorečeniu na základe potvrdenia ďalšieho zázraku na jeho príhovor.

Zachovalo sa množstvo výrokov a modlitieb Charlesa de Foucauld, z ktorých vyberáme:

Ježišu, otváram Ti svoje vnútro s vierou, že ma môžeš vnútorne premeniť.

Môj Bože, odovzdávam sa Ti. Urob so mnou čo chceš, ak urobíš hocičo, ďakujem Ti za to. Som pripravený na všetko a všetko prijímam. Neprajem si nič iného, len nech sa Tvoja vôľa vyplní

vo mne a vo všetkých tvoroch. Amen”

Bože, odovzdávam svoju dušu do Tvojich rúk. Dávam Ti ju Bože s celou láskou svojho srdca, pretože Ťa milujem a chcem sa odovzdať do Tvojich rúk s nekonečnou dôverou, pretože Ty si môj Otec. Amen.

Ľuďom môžeme urobiť nesmierne veľa dobrého bez slov, bez kázania, bez rozruchu, mlčky a dobrým príkladom.

Mlčanie treba zachovávať, ako sa len dá. Musíme ho však prerušiť, tam, kde by to urobil Ježiš a tak, ako by to urobil.

Štúdiom kníh sa hľadá Boh, modlitbou sa nachádza.

Bože, Ty si blahoslaveného Charlesa de Foucauld povolal za kňaza bez farnosti, aby svojím príkladom ukazoval Tuaregom cestu, ktorá vedie k Tebe. Pomáhaj nám, aby sme aj my dokázali príkladom svojho života ukázať na nevyčísľiteľné bohatstvo Kristovej lásky. Prosíme Ťa o to, skrze Tvojho syna Ježiša Krista, nášho Pána, ktorý s Tebou a v jednote s Duchom svätým žije a kraľuje po všetky veky vekov. Amen.

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/charles-de-foucauld-a-jeho-cesta-zivotom-mlcanie-treba-zachovavat-ako-sa-len-da/>